

PO SPALIO VÉLIAVA

LKP Rokiškio rajono k-to ir rajono DŽD Tarybos organas

1955 m. rugpičio mėn. 21 d., sekmadienis ♦ Kaina 15 kp.

Eina nuo 1950 metų

Nr. 67 (503)

Neuždelsti kūlimo darbų

Daugumoje rajono kolūkių dvi kūliamosios, tačiau jos stovi be darbo, nes néra motorų. O motorai iki šiol stovi neatremontuoti Rokiškio MTS. Apsileidę štos MTS vadovai nepasisiengė, kad laiku būtų atremontuota technika, o dabar praleidžiamos geriausios kūlimo galimybės.

Pasitaiko kolūkių, kuriuose nedirba ir gerai atremontuota kūlimo technika. „Žvaigždės“ kolūkyje stovi be darbo dvi kūliamosios. Lygiai tokia pat padėtis ir „Aušros“ kolūkyje. Tieki „Žvaigždės“, tieki „Aušros“ kolūkio vadovai tai pateisina darbo jėgos stoka, o nesupranta, kad dabar, atlikus kūlimo darbus, susitaupydaug brangaus laiko. Dabar yra geros sąlygos kulti lauke visai nekraunant į k'onus, o tai kai kurie kolūkių vadovai nenori įvertinti. Be darbo kūlimo technika stovi „Vyturio“, „Socializmo kelto“ kolūkuose.

Tuose kolūkuose, kur momakai paskirstyta darbo jėga, prie vežimo ir kūlimo darbų pritraukti visi kolūkiečiai. Kurbranginama kiekviena darbo valanda, ten naujojo rugių derliaus kūlimas bus užbaigtas per keletą dienų.

Pats kūlimo įkarštis Karolio Poželos vardo kolūkyje. Našiai dirba dvi kūliamosios, kūlimo darbuose talkininkau-

Rokiškio miesto įstaigų ir išmonių darbuotojai. Per keletą dienų jau iškulta apie pusę rugių derliaus.

Tačiau visoje eilėje rajono kolūkių kūlimo darbai uždelsiami. Ypatingai tai galima pasakyti apie Rokiškio MTS zonos kolūkius. Už tai didelė paktės dalis tenka MTS ir kolūkio vadovams, kurie nesugeba ir nesistengia išnaudoti visų galimybių. Kai kuriuose kolūkuose blogai išnaudojama kūlimo technika.

Štai, „Stalino kelio“ kolūkyje rugių jau seniai nuplauti, dabar vežami į klojimus. Puikiausiai galima buvo kartu ir iškulti. Kolūkyje yra

Progresyvusis darbo atlyginimas derliaus nuėmimo bare

Baltarusijos kolūkiai baigia kirsti žiemkenčius, nuima vašarinį javų derlių. Daugelis žemės ūkio artelių, taikydamos progresyvųjį darbo atlyginimą, žymiai sutrumpino derliaus nuėmimo darbų laiką, sumažino derliaus nuostolius. Antai, Mogiliovo srities Bobruisko rajono Stalino vardo kolūkio valdyba nutarė visiems dalyvaujantiems grūdinių kultūrų derliaus nuėmimė kolūkiečiams per pirmąsias penkias masinės plūties dienas priskaityti pusantro karto daugiau darbadienių, negu numatyta pagai nustatytu tarifus. Be to, jeigu dienos norma viršijama, darbo atlyginimas padidėja darpusantro karto. Apskaičiuojant darbadienius atsižvelgiant ne tik į atlikto darbo apimtį, bet ir į jo kokybę. Ir jeigu anksčiau labiausiai itemptomis derliaus nuėmimo dienomis į lauką išeildavo 150–180 kolūkiečių, tada dabar kasdien dirba 250–300 žmonių. Pakilo darbo naumas. Sutrumpinus derliaus nuėmimo laiką, žemės ūkio artelė išgelbėjo nuo nuostolių ne mažiau kaip 60 tonų grūdų.

MŪSŲ RAJONO SAVAITĖ

KULIAMU RUGIAI

„Už taiką“ kolūkio l-oje ir ll-oje laukininkystės brigadose organizuotai vyksta naujojo rugių derliaus kūlimas. l-oje brigadoje rugių kuliama į kombainu. Kombainininkas drg. Žvirblis per dieną prikilia 12 ir daugiau tonų. Cia rugių tiesiog iš lauko vežami prie kombaino ir kuliama.

Geriausi rugių išskiriami sėklų fondui.

V. Stundžius

LINARŪTĖ PRASIDĖJO

„Atžalyno“ kolūkio III-oje laukininkystės brigadoje 13 d. organizavo jų rovimą. Dideliuose plotuose, kur neorganizuotas linų raušamis su Panemunėlio MTS linavore mašina. Traktoriaus

„Bielorusj“ valuotojas drg. Jasiūnas per dieną nurauna 5–6 ha linų.

Tuose plotuose, kur neorganizuoti technikos, organizuotas linų rovimas rankomis.

M. Kirliene

PIRMAUJANTI MELŽĖJA

Jau virš šešių metų dirba „Žvaigždės“ kolūkyje melžėja Anelė Minkevičiutė. Per šį laiką ji sukaupė nemažą patyrimą. Daug naudos jai atnešė ir melžėjų pasitobulimimo kursai, kuriuos ji nesenai lankė ir sekmingai užbaigė. Taikydama karvių priežiūroje priešakinį melžėjų patyrimą, drg. Minkevičiutė pasiekė žymį laimėjimą. Iš vienuolikos prižiūrimų karvių per nepilnus vienuolika mėnesių ji primelžė virš 15 tūkstančių kilogramų pleno. Ūkiniių metų pleno primelžimo planą drg. Minkevičiutė įvykdė 107,5 procento, vidutiniškai iš kiekvienos karvės primelždama po 1400 kg pieno.

Drg. Minkevičiutėi nelengvai pasiekė gauti tokius rodiklius. Rūpestinga karvių priežiūra, nuolatinis ganymas, papildomas šerimas žaliuoju pašaru ir teisingas, pagal tikslų tvarkaraštį vykdomas karvių melžimas — štai drg. Minkevičiutės pasisekimai laidas.

M. Vaitoška

Racionalizatoriaus pasiūlymas — į gamybą

Šiuo metu mūsų cechas gamina cisteinas degalams. Labai sudėtingas darbas yra cisternų dugno iškirpimas. Anksčiau mes atlikdavome šį darbą rankomis, kas žymiai trukdė darbą ir reikalavo daug laiko bei jėgų. Sūvinintojas Pranas Milaknis pasiūlė mechanizuoti šį darbą. Pritaikės specialius peilius rolikiniam apkirpimui elektros būdu, rationalizatorius žymiai palengvino mūsų darbą. Šiuo metu drg. P. Milaknio pasiūlymas įdiegtas į gamybą. Mechanizavus kirpimo žirkles, dvigubai paspartėjo dugnų iškirpimas.

J. PUMPUTIS
daugverslinės arteles „Per galė“ ūkinių cecho viršininkas

Geriausias kuliamosios mašinistas

Geral atsiliepia apie Panemunėlio MTS kuliamosios mašinistą drg. Meškelę „Jau nosios gvardijos“ kolūkio kolūkiečių. Vykdymas rugių kūlimą, drg. Meškelė neprileidžia mažiausią agresivato prastovėjimą ir prikilia per dieną po 7–9 tonas grūdų.

J. Mačiekus

Pas būsimuosius žemės ūkio specialistus

Salų žemės ūkio technikume pasibaigė stojamieji egzaminai į mechanizacijos, agrotechnikos ir zootechnikos kursus. Viso egzaminus latkė 130 jaunuolių ir merginų. Daugumoje tai — kolūkiečių vaikai, nusprenę tapti naudingais kolūkiniam kaimui žmonėmis — žemės ūkio specialistais.

Geriausiai egzamitus išlaikė Janina Jančytė, Petras Juodelis, Vitalijus Kazellūnas, Aldona Marcinkevičiutė ir kiti.

Nuo rugsėjo 1-osios naujai priimtieji moksleiviai pradedā pirmuosius mokslo metus žemės ūkio technikume.

F. Vizbaraitė

Nauji medicinos darbuotojai

Šiais metais mūsų rajone dirbs 3 nauji gydytojai. Jų tarpe — okulistas Algirdas Valciūnas, baigęs Vilniaus Valstybinio Kapsuko vardo universiteto medicinos fakultetą; du sanhigienistai — Guar Avaklan ir Kaicakas Safrazianas, atvykę iš broliškosios Arménijos.

Rajono medicinos darbuotojų kadrų pasipildys jau-

nais specialista su viduriuiniu mokslu. I kaimo vietovės bus pasiūsti nauji felceriai, akusherės, medicinos seserys.

29 žmonės šia savaitę sekmingai baigė medicinos serijos kursus, suorganizuotus prie rajoninės ligoninės. Dažių jų paliks darbui mūsų rajono medicinos įstaigose.

L. Vaitkūnas

Artelės pirmininkas — centrinė artelės gamybos figūra

Vilniaus rajono „Kelio į komunizmą“ kolūkio pirmininkė Genovaite Bündzienė plačiai žinoma respublikoje, kaip prityrusi kolūkines gamybos vadovė. Žemės ūkio artelė, kur ji pirmininkauja, laikoma viena geriausių Lietuvoje. Genovaite Bündzienė kolūkiečių tarpe turi didelį autoritetą. Ji išrinkta Lietuvos TSR Aukščiausiosios Tarybos deputatu.

„Kelio į komunizmą“ kolūkis praeitais metais gavo apie 1,5 milijono rublių pajamų. Kolūkiečiai pasiaukojamai dirba ir šiai metais. Kolūkio gyvulių augintojai kiekvienam 100 hektarų žemės naudmenų gavo po 116,5 centnerio pieno — 4,3 centnerio daugiau,

negu per tą patį praeitų metų laikotarpį. Derlius, pradėtas nuimti žemės ūkio artelės laukuose, gerasnis už pernykštį. Ši pavasarį kolūkiečiai pasodino 45 hektarus kukučių. Nuotraukoje: „Kelio į komunizmą“ kolūkio pirmininkė Genovaite Bündzienė ir melžėja I. Vaičaitytė (iš dešinės), primelžusi 2.789 kilogramus pieno iš kiekvienos karvės.

M. Ogaius (ELTA)
nuotrauka.

PARTIJOS GYVENIMAS

Gerinti politinių aiškinamajį darbą

Vykstant naujus partijos ir vyriausybės iškeltus uždavinius tolesniams žemės ūkto pakėlimui, didelę reikšmę turėti politinio aiškinamojo darbo išvystymas kolūkiečių tarpe. Ten, kur partinės organizacijos skiria reikiama dėmesį politmasiniams darbui, kyla kolūkiečių sąmoningumas, didėja jų aktyvumas dalyvaujant gamyboje, gerėja visų ūkinų darbų vykdymas. Ir, priešingai, kur partinės organizacijos yra atitrūkustos nuo kolūkiečių masių, dažniausiai pastrelškia bloga darbo drausmė, užtesiamas ūkinų uždavinį vykdymas.

Nemažą patyrimą, plečiant politinį aiškinamajį darbą kolūkiečių tarpe, sukaupė „Lenino keliu“ kolūktio partinė organizacija (sekretorius Jankuvienė). Čia yra sudarytas stiprus agitatorų kolektivas, jungiantis komunistus, komjaunuolius, kolūkinės gamybos pirmūnus ir aktyviausius mokytojus. Partinė organizacija sistemingai planuoja aiškinamajį darbą, duoda konkrečias užduotis kiekvienam agitatoriui. Agitatorai praveda brigadose ne tik pastkalbėjimus su kolūkiečiais, supažindina juos su partijos ir vyriausybės nutarimais, bet ir patys dalyvauja gamyboje. Tas žymiai dažni pakelia agitatorių autoritetą kolūkiečių tarpe, turi didelę įtaką jų gamybinio aktyvumo augimui. Aktyviai dirba agitatorai Mikaštus, Vilutis, Trečiokaitė, Gatelytė ir daugelis kitų. Partinė organizacija sistemingai, kas meneši, šaukia agitatorių susirinkimus, kuriuose apsvarstomi atlikto darbo rezultatai ir numatomai naujai iškiltę agitacijos darbo uždaviniai. Politiniam aiškinamajam darbui plačiai panaudojami kovos lapeliai ir sienlaikraštis. Generali organizuoto aiškinamojo darbo deka sekmtngai vyksta derliaus nuėmimo darbai, kūlimas, pakilo kolūkiečių darbo drausmė.

Generali dirba „Aušros“ kolūktio agitatoriai (vadovas Užukukis). Čia agitacinis darbas tamprai rišamas su kolūktio gamybos uždaviniams. Dėl to ir ūkinų darbų vykdymas vyksta žymiai organizuotau.

Politiniams aiškinamajam darbui vystytis didelės galimybės yra ir kituose rajono kolūktuose. Deja, ne visos partinės organizacijos išnau-

doja turimas galimybes. Štai, „Stalino keliu“ kolūkyje prie partinės organizacijos (sekretorius Juškevičiūte) yra sudarytas agitatorų kolektivas, bet jis neatleika jokio darbo. Dėl partinės organizacijos neaktyvumo agitatorai negauja jokių uždavinijų, nepraveda pasikalbėjimų su kolūkiečiais. Partinė organizacija nešaukia agitatorų seminarų, nepadeda jiems. Blogu reiškiniu reikia laikyti dar ir tai, kad kai kurie komunistai, kaip Macijauskaitė, patys vengia ne tik politinio aiškinamojo darbo, bet ir tiesloginio dalyvavimo gamyboje.

Iki šiol netvystė reikiama politinio aiškinamajį darbą kolūkiečių tarpe, sukaupė „Setekšnos“ kolūktio agitatoriat. Prie agitacijos darbo visai neprisidėda kolūktio bibliotekos vedėja Petuchovaitė, kuri, būdama agitatoriumi, nesilanko pas kolūkiečius, neorganizuoją jokio darbo bibliotekoje.

Panašūs trūkumai yra prieledžiami ir kai kurių kitų kolūkių partinės organizacijų veikloje.

Politinis aiškinamasis darbas yra nekampanijinis dalykas. Jis reikalinga organizuoti visą laiką, nes tik nuolatos ir sistemingai dirbant su plėtomi kolūkiečių masėmis, galima pasiekti teligiamų darbo rezultatų.

Visų kolūkių parlinių organizacijų svarbiausias uždavinių yra sustiprinti agitatorų kolektivų darbą. Tam būtina reguliarai rengti jėms seminarus, duoli konkretiems uždaviniams, tiksinti jų vykdymą. Labai svarbu yra leisinti panaudoti šiam ilksliui kolūkių klubus-skaityklas ir bibliotekas. Daug dėmesio reikalinga skirti valzdinės agitacijos išplėtimui, kovos lapelių ir sienlaikraščių leidimo paverinimui. Juose turi ryškiai atsišpindėti kolūktio gyvenimas, pirmūnų pasiekimai, griežtais turi būti kritikuojami apsiliedėliai ir tingeniai.

Kolūkių partinės organizacijos yra tiesloginiai partijos ir vyriausybės iškeltų uždavinijų vykdytojai. Generali organizuoto poitininio aiškinamomojo darbo deka jos sugebės mobilizuoti kolūkiečius sekminiam derliaus nuėmimui ir kitų ūkinų uždavinijų vykdymui.

A. MACIJAUSKAS
LKP RK propagandos-agitacijos skyriaus vedėjo pravauduotojas

RUOŠIAMOS SĖKLOS

Šeštadienį „Artojo“ kolūktio žemdirbiai užbaigė žemėnų kviečių plėtę. Geriausiai padėjėjo prietaikytų sienaplūvių vairuotojai Bronius Žukys, Jukamas ir kiti, per dieną nuplaudadavę po 4 ir daugiau hektarų kviečių.

Šiuo metu kolūkyje sparčiai ruošiamasi žiemkenčių sėjai. Virš plano paruošta 80 ha pūdymų. Kolūkyje organizuoti vyksta rugių kūlimas. Ge-

LENINGRADAS. Tarybiniai mokslininkai aktyviai padeda spręsti uždavinius, kuriuos iškilia žemės ūkio praktika.

FELJETONAS

Tėvas pagal pasą

Salagirio eigulis Petras Beleckas sugrįžo į namus tik išrečią dieną.

Jis pastiko liūdnas ir prieškašlingas žmonos žvilgsnis.

Beleckas išlomis praėjo pro penkétą mažų vaikų ir nūvirio į lovą. Norėjo paillsti po nemigo naktį, kurią jis praleido Rokiškyje su pillete Zose Vitkevičiūte.

Sumigdžiusi vaikus, Beleckienė priėjo prie vyro lovos:

— Žmonės kalba, kad tu ne iarnybiniuos reikaluos pamiršti namus... Tu suradai kitą.

— Sužinurėsi, ką žmonės kalba! — sumurmėjo vyras ir nusigręžė veidu į steną.

Žmona kalbėjo toliau:

— Jie sako teisybę... Petrai, aš neprāšau, kad tu mane mylētum. Aš nedrįstu priimti tau apie save... Bet gi vaikai — jie tavo. Ir tu privalai jais pasirūpinti. I moysių reiks leisti, o jū ne tik prideramai apręngti, bei ir pavalyginti neturiu kuo. Daugiau pinigų paliklum...

Beleckas keliskart šūktelėjo: „Užteks litanijų!“ Bet žmona nenutillo. Tada jis pašoko iš lovos ir ją kumščiaiš pasimokė, kaip reikia elgtis su šelmos galva...

O ryta Beleckas nustebino savo šeimą nelauktu pasiūlymu:

— Parduosim keletą daiktų, tavo drabužių... Simtų kitą iš mano algos pasaugsim. Ir nusipirkim karvutę. Bus pleno vaikams... Na, ką, aš blogas tėvas?

Žmona nesuprato vyro minčių. Kada susilaupė geroka pinigų suma, Beleckas išvyko į iurgų įsigytį karvęs. O parvažlavę... motociklui.

— Gal kada pirkšiu ir kar-

vę, — paaiškino Beleckas žmonai. — O dabar man žūt būt reikalingas motociklas. Suprant, tokia iarnyba.

O miniyse jis džiaugėsi: „Motociklas — tokis daikėlis, kuris greitai nuneša pas tolmai melluzę“.

Ir išlirkryžy, dabar buvo sunku suskaityti vakarus, kurios Beleckas praleido ne savo šeimoje...

Būdavo ir taip. Penkių valčių tėvui kartais atsirasdavo gilesni jausmai savo šeimai. Ir jis vleną kitą savaitę ne nusvykdavo pas Vilkevičiūtę. Tuomet Beleckų namuose atsirasdavo nelaukti viešniai.

— Tai Sofija. Mano giminaitė, — Beleckas pristatė žmonai atvykėlę.

„Giminaitė Sofija“ Beleckų šeimoje jausdavosi kuo pūkiausiai. Ji buvo sočiai maiština, — daug sočiau negu mažamečiai vaikučiai. Pagaliau, čia, Salagirio užkampyje, buvo patogu uždarbiauli. Mokėdama siūti, o apylinkėje nesant siuvėjų, ji imdavo už darbą triguabą kainą.

Sofijai išvykus, Beleckas vėl nebesirodydavo namuose. Jo nieks nesutikdavo ir gilioje. Bet užtai ji daug kas matydavo pas savo mielą giminaitę.

Tuo tarpu už tolimos girių penkios mažos galvelės vis dairosi į vieškelį, kada jo dulkėse pasirodyti tėtučio motociklas. Bet kai ilgai laukias tėvas peržengia pirkios slenkstį, kyla vaikučių verkimas, žmonos aimanos...

Argi šie vaikai turi tėvą? Argi tėvu galima pavadinti žmogų, kuriam įstatymas įrašė į pasą kūdikių vardus, o širdyje nėra tėviškos meilės?

A. Matiukas

KARŠTOS DIENOS

(Apybraiža).

Pirminkinas gržo iš laukų patenkitas. Nieko nesakys, rugiapiūtė vyksia organizuoti, pagal iš anksto sudarytą planą. O, svarbiausia, žmonės stengiasi, deda visas jėgas tam, kad derlius būtų nuvalytas be nuostolių.

Prie kolūktio valdybos pirminką pasitiko brigadininkas Meilus tr pranešę:

— Kultamosios atvyko, drauge pirminkinke!

— Ką gi, puiku! Neletsime joms be darbo stoveti... Ryt ir pradėsime. Kaip ten pas tave? Viskas tvarkoje?

Meilus paslaptingai šypstelejo...

Nors ir nesenai Markovas dirba kolūktio pirminku, tačiau ką-ne-ką, o brigadininkus jau spėjo pažinti. Štai, kad ir tas pat Meilus. Jeigu jo smulku, geraširdis veidas pasipuošia paslaptinga šypse, gali būti ramus, nes viskas pas Meilų tvarkoje...

— O tai, kaip gi, draugas pirminkinke? — gnužtelėjo pėčias Meilus. — Ne laikas šunis laikinti, kai medžioklė eilti reikia... Nors štandien

siog lauke. Ir rugių iš lauko tiesiog prie kultamųjų vežame. Na, o su transportu pas mus striuka. Gal padėsti savo sunkvežimtu. Juk rugiu dar nevežate. Drėgnai, sakai?

Na, tai kaip? Sutarta? O bus reikalas — mes jums padėsime. Kaimynai juk esame.

Padėjės ragelį, Markovas aisiogręžė į susirinkusius brigadininkus. Trumpai išdėstė rytdienos darbų planą: aštuoną valandą ryto I-osios ir II-osios laukininkystės brigady nariai susirenka prie kultamųjų mašinų; ten pat nukreipiami ir talkininkaujančieji miesto įstaigų tarnautojai; III-oji brigada tarsi rugių gnužtelė, lygiagrečiai veža sausus rugius į klojimus.

— O dabar — Išsėtis, — užbaigė trumpą pasitarimą Markovas. — Ir, draugai, ne pamirškite: ryt 8 valandą žmonės kad būtų kiekvienas savo vietoje...

— Na, kaip? — jau gal dešimtą kartą priėjės prie mašinistų, betriūstančių aplink nebylias kultamąsi, su vilčimi balse paklausė Markovas.

— Nejudė, kad ją kur gali, — skėstelėjo rankomis mašinistės Jastūnas. — Saikytum užbūrė kas...

A. Laužadytė

SIENINĖS SPAUDOS SKILTYSE

Už taiklią satyra

Visų su įdomumu skaitomas „Nemuno“ fabriko satyrinis-jumoristinis sienlaikraštis „Skersvėjis“ (red. J. Pupenis). Čia rasime ir aštrių satyrinių straipsnių, ir pavykusiu karikatūrų, nukreiptų prieš apsileidžius ir drausmės laužytojus.

Po satyros plunksna pateko dramos būrelis (pirmmininkas G. Kažemėkaitė), kuris jau treti metai kaipt stato Dauguviečio pjesę „Žaldokynė“, bet pastatyti neįstengia.

Durpyno vedėjas drg. Lasinskas grubial elgiasi su darbininkais, nesiklauso jų poreikiui. „Skersvėjis“ už tai talpina subiurokratėjusio, išpuikusio Lasinsko kartkatūrą.

Jei kai kuri „Skersvėjo“ medžiaga yra tikrai vykusi ir duria pačiu satyros smaugaliu, tai eilei karikatūrų, straipsnių trūksta dar satyros taiklumo bei aštrumo. Tā galima pasakyti apie satyrinį straipsnį „Motoruko istorija“. Nors šio straipsnio tonas satyrinis, tačiau pasirinkta labai menkavertė tema, ir jos vystytis per pusę sienlaikraščio neretkėjo. Kai kurių karikatūrų apipavidalinimas yra gana menkas, mažomai, jos pieštos labai greit ir neapgalvotai. Dėl to nukentėjo jų idėjinė pusė.

Bloga dar ir tai, kad šio sienlaikraščio išėjo tik du numeriai. Tai rodo, kad redkolegija nesuranda pakankamai medžiagos, dirba viena ir atitrūkusi nuo žmonių. Redkolegijos nariai turi glaudžiai bendradarbiauti su darbininkais, būti pačioje gamyboje, nes tik taip sužinomi įvairūs trūkumai, negerovės ir jų priežastys. O visa tai reikia verti ant satyros sinagallo.

Nuo gyvenimo atitrūkų

Kiekviename fabriko cechē

— „Užbūrė... — numojo ranka pirminkas. — Pats, matyt, ir „užbūrei“ remontuodamas, o paskiau kaltininkų leškai... O man žmonės be darbo gaišta.

Jausdamas savo kaltę, mašinistas nutylėjo...

Pirminkas nerimavo. Kaipgi nesliaudins, kai vienas darbų grafikas tiesiog akyse grūva? Vakar jau, rodos, taip viskas buvo aiškiat numatyta. Ir štai... Nejudė nė vienas agregatas. Mašinistai, iepaluoti ligi pataus, krapštosi jų viduriuose. O ar ilgai krapštysis? Valandą, dvi, pusdienį?

Brigadininkas Ignas Meilus nejučiulomis paliečia pirminką už peties.

— O gal j' kitą darbą žmones paskirti? Darbymetj, kaip sakoma, ir akmuo juda, o mes čia jau pusantros valandos gultnéjame...

Pirminkas kurį laiką žiūri į smulkų, gilių raukštų išvagotą, judrų brigadininko veidą. Susimastęs žvilgeli i lalkrodij.

— Dar palaukime, — ryžlingai prataria jis, piktai suraukęs aukštą kaktą ir priemerkes atviras, šviesias akis.

— Galgi ir sukrapštys ką nors mūsų mechanizatorių

leidžiamas sienlaikraštis. O tai — labai gerai. Bloga tik tai, kad šie sienlaikraščiai darbininkų visai neskaitomi. Darbininkai neskaito savo sienlaikraščių todėl, kad juose visai nerašoma apie juos, tikrus cecho šeimininkus, kurie stengiasi ir dirba puikiai, tačiau kai kurie daro ir klaidų.

Štai, verpimo cecho sienlaikraštis „Mūsų žodis“ (red. Ramza). Visą sienlaikraštį užpildo tik du straipsniai. Vedamasis, pavadintas „Svarbūs pramonės darbuotojų uždaviniai“, žodis i žodį nuraštas iš laikraščių. Apie verpimo cechą Jame neužsiminta nė vienu konkretiu faktu.

Cecho dirba šimtai darbininkų, o apie juos „Mūsų žodje“ nėra né eilutės. Juk cecho yra daug darbo pirmūnų, racionalizatorų. Kodėl su jais negalima pasidalinti darbo patyrimu? Pasitaiko darbe ir trūkumų, drausmės pažeidimo faktų ir t. t. Visa tai galima kelti sienlaikraštyje, ir būtinai reikta kelti.

Audimo cecho sienlaikraštis „Pirmyn“ irgi labai menkavertis. Be procentų nieko konkretesnio nerasime visame numerijje. Straipsnyje „Pasivalgius po cėchą“ rašoma: „Mūsų cechas niekad nenustyta. Staklės dieną ir naktį dūzgia. Prie jų kantrūs ir rūpestingi veidai sekā mašinų judeis...“. Tokiu žodžiu balastu persunkias visas straipsnis. O gyvi žmonės, konkretus jų darbas užmiršti, nepaslebėti. Rašoma, kad pasitaiko darbe ir klaidų. Tačiau kleno klados, kokios klados, kaip jas reikia ištaisyti — lieka paslaptyje.

Fabriko partinė, komjaunimo organizacijos turėtų daugiau vadovauti sienlaikraščių redkolegloms, padėti joms, nurodyti jų kladas ir trūkumas.

Vl. Stankevičius

Saulė jau gerokai pakopėjo į dangų, kepino žmonių nugaras. Prie kultamųjų be pertraukos judėjo sunkiai pėdais pakrautai vežimai, važlavo sunkvežimiai.

Pagaliau, suburzgė viena, paskiau kita kultamoji. Ir iš karto nušvito žmonių veidai, užvirė vleningas darbas.

— Fu-u, lyg sunkus akmuo nuo pečių nusirito! — su palengvėjimu atskivėpė Markovas. Bet, kažką prisiminės, suraukė kaktą, paklausė agronomo:

— O kaip trečioji brigada?

Veža...

Lieknas, smulkių veido

raudonų agronomas Vajega

nesukubėdamas émė dėstyti;

— Veža... Ir kerta, ir veža.

Dirba visi. Zdanevičius iš kalvės nesistraukia. Jei tik kuri kertamoji sugenda — bermant išgydo. Auksines rankas turi žmogus.

Leidėjas Jokūbas Isajevas vieną po kito leidžia į kultamąjį sunktus, lyg švino prilietus, pėdus. Kultamojį be pertraukos ryja pėdus, taršo juos savo viduriuose. Auksine srove teka į maišus naujojo derliaus grūdat. Senas kolūkietis Antanas Strumiskys

paklisa po srove delną, ranka žarslo švarjus, kaip krikšto-

leidžiamas sienlaikraštis. O tai — labai gerai. Bloga tik tai, kad šie sienlaikraščiai darbininkų visai neskaitomi. Darbininkai neskaito savo sienlaikraščių todėl, kad juose visai nerašoma apie juos, tikrus cecho šeimininkus, kurie stengiasi ir dirba puikiai, tačiau kai kurie daro ir klaidų.

Štai, verpimo cecho sienlaikraštis „Mūsų žodis“ (red. Ramza).

Visą sienlaikraštį užpildo tik du straipsniai.

Vedamasis, pavadintas „Svarbūs pramonės darbuotojų uždaviniai“, žodis i žodį nuraštas iš laikraščių.

M. Ogajaus (ELTA) nuotrauka.

Netvarka durpyne

Daug neorganizuolomo pasitaiko. Čelkių durpyne realizuojant durpes. Pvz., rugpjūčio 17 d. durpyne prastojo 12 mašinų po 3–4 valandas vien todėl, kad durpės nebuvovo laiku išvežtos iš durpyno. Durpės gabenamos 4 vagonėliais, kurių jaučiamas išrūkumas. Be to, dažnai tenka perkelti bėgius nuo vienos durpių stūtros prie kitos. Ši darbų atlieka tie patys žmonės, kurie durpes gabeną vagonėliais.

Reikia pastebėti, kad didelė dalis durpių yra žemos kokybės. Jelgu stūtų paviršiuje durpės sausos, tai vien duje sukrautos nedžiovintos. Iš kai kurių jų sunkiasi vanduo. Darbininkai nelinformuoili ir krauna į vagonėlius nė kokybiškas durpes.

Čelkių durpyno vedėjas Tumonis, o taip pat durpynu kontora privalo nedelsiant susirūpinti padėtinių durpyne, tinklelių organizuoti ir pa-skirstyti darbą. Vartotojai turėti gauti sausas, kokybiškas durpes.

V. Šilinis

las, grūdus.

Gražūs rugiai, rinktiniai, džiaugiasi jis, kreipdamasis į pirminką.

Nuo Markovo veido jau pradingo susirūpintimo šešėlis. Aukščias, plačiapetis, suvėjo taršomais baltais plaukais, jis rūpestingo šeimininko akimi apmeta abi kultamastas, išsirūpintus prie jų vežimus su iškuitais rugiai, iš širdies dirbančius kolūkiečius, išklauso į ritmingą motorų üzesį. Na, dabar šiam bare tvarka. Galima vykti kitur.

Kolūkio pirminkui reikali — ligu kaklo. Dar nebaigtai rugiaptūtė, o čia, žiūrėk, jau į javai baigia pribresti. Ne šiandien, tai rytoj daigio pareikalauja. Linai irgi jau nužydėjo, geltonuoti pradeda. Rauti laikas. Daug, labai daug darbų laukia kolūkiečių ir jų vadovų...

...Karštos darbymetės dienos atėjo į kolūkį. Ir džiugu, kai matai, kad kiekvienas žmogus randasi savo veteje, kad visi gyvena vieninteliu troškimu — laiku ir be nuostolių nuimti gausų kolūkinių laukų derlių.

Ed. Uldukis
Karolio Poželos vardo kolūkis

Gerėja įrengimų išnaudojimas

Stojo darbo sargybon TSKP XX suvažiavimo garbei, „Drobės“ fabriko koletyvas nuolat didina gamybos tempus. Jau pirmoje rugpjūčio mėnesio pusėje įmonė įvykdė aštuonių mėnesių gamybos planą ir dabar išleidžia produkciją rugsėjo mėnesio saskaiton.

Šiuos laimėjimus pasiekė žymiai dalimi padėjo įrengimų išnaumo padidinimas.

Fabrike plačiat išsvystė lenktyniavimas už geresnį technikos išnaudojimą, produkcijos nuėmimo nuo kiekvienos mašinos padidinimą.

Įmonės verpimo skyriuje patobulintas mišinio paruošimas. Tai pasiekta padidinus emulgatorių kiekį ir drėgmę mišiniuose. Mechanizuotas emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Sumažėjo siūlų trukinėjimas.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Emulsijos paruošimas. Visa tai įgalino 2–5 procenčiai padidinti mišinio verplumą.

Labai didelę reikšmę įrengimų našumui padidinti turėjų gera priežiūra. Mūsų fabrike sudarytas griežtas planinio-perspėjamojo ir kapitalinio įrengimų remonto grafinas.

Visuose įmonės cechouose viršijamas planinis įrengimų našumas. Pavyzdžiu, nuo kiekvienų mechaninio audimo staklių per pamatinę vidutiniškai nuimama po 28,4 metro-krepo — 1,2 metro daugiau, negu numatyta pagal planą.

Pirmaujanti audėja Apolonija Andriūnienė, dtrbama prie dviejų staklių, per 8 valandas išaudžia 62,8–68 metrus vilnonių audinių. Šeštoto gamyboje kas pamatinę nuo kiekvienų automatių audimo staklių gaunama po 30,3 metro audeklo — 6,7 metro viršijant planinę užduotį. Darbo pirmūnė Elena Stakultė per tą patį laiką išaudžia 32,8 metro tokijų audinių. Už tokius rodiklius kovoja všos fabriko darbininkės.

Socialistintame lenktyniavime TSKP XX suvažiavimo garbei dalyvauja visi darbininkai, visos brigados, visų cechų kolektyvai. Tai įgalino 3,6 procento viršytį darbo našumo padidinimo užduotį.

Fabriko kolektyvas yra pastryžę metinę gamybos programą įvykdinti iki TSRS Konstitucijos dėties.

P. VITKEVIČIUS
„Drobės“ vilnonių audinių fabriko vyriausiasis inžinierius

ORO NUMATYMAS

Kiekvieną žmogų domina klausimas koks artimiausiu laiku bus oras: ar jis leis sėkmingai baigtis derliaus nuėmimą, ar galės lektuvai pakilti į orą, o laivai išplaukti į jūrą, pagaltau, ar nesutrudys bologas oras ekskursijos arba rengiamų sporto varžybos?

Oro numatymu užsiima speciali mokslo šaka, vadina sinoptika.

Oro stebėjimus vykdo meteorologinės stotys, kurios išdėstyotos įvairiose sausumos dalyse, gyvenamose ir negyvenamose vietovėse, tolimesnų vandenynų salose, įrengtos didesniuose plaukiojančiuose laivuose. Tokios stotys veikia net Centrinėje Arktikoje, kur tarybiniai žmonės, šalia kitų mokslinių darbų, vykdo ir oro stebėjimus.

Stotys stebėjimų duomenis skubiai siunčia į tam tikrus centrus — oro biurus, kurie gautus duomenis įrašo į oro (sinoptinius) žemėlapius. Tyrinėjant tokius santraukintus oro žemėlapius, išaiškėja, jog oras kinta tam tikra tvarka, pagal žinomus gamtos dėsnius. Oro masės, ateinančios nuo vandenyno ir jūrų, atsineša daug drėgmės, rūkų, o drauge ir jūrų paviršiaus temperatūrą. Kadangi žemos metu jūra šiltesnė už žemyną, tai atėjës nuo jūros oras atneša atodrėki. Vasara atvirkščiat — atneša vėsesnį orą. Žiemos metu atslinkusi oro masė iš šiaurės atneša didelius šalčius, o pavasarį — šalnas.

Tarp oro masių sinoptiniuose žemėlapiuose išvedamos ribos, kurios vadinamos frontais. Praėjus šiltam frontui, oras atsyla, o praėjus šaltam — atšala. Be to, kaiptaisi, šilti ir šalti frontai sukelia darganotus orus su krituliais.

Oro žemėlapiuose pastebimi milžiniški oro sūkurai, kurų skersmuo kartais siekia iki 1—2 tūkstančių kilometrų. Tokie sūkurai su giedru oru ir aukštū oro slėgiu centre vadinami anticiklonais, o su debesuotu ir lietingu oru ir mažu oro slėgiu centre — ciklonais.

Nuolat stebint naujai sudaromus oro žemėlapius, galima aiškiai matyti, iš kur ir kokia atina oro masę, frontas. Jei atina ciklonas, bus lietingas oras, o jei anticiklonas — giedra. Pavyzdžiu, apskaičiuota, kad lietingas ciklonas, esas Atlanto vandenynė už 720 kilometrų nuo mūsų ir slenkës tiesių į mus 30 kilometrų per vairandą greičių, tą kelią nueina per parą. Parai praslinkus, reikia laukti lietaus.

Štandien oro numatymas pasitvirtina 90—95 procentais. Šalnų, vėjo krypties ir jo greičio numatymas dažnai pasitvirtina visu šimtu procentu. Beveik tiksliai numatoma ir oro temperatūra, jo slėgis bei drėgmė. Mažiau pasitvirtina kritulių numatymai, nes kritulių susidarymuisi išnykimui didelj vartmeni

vaudina žemės paviršiaus orų žymes, kurios yra susiūtinės sąlygos. Pavyzdžiu, vienoje kolukio dalyje gali lyti, o kita — ne.

Numatyti orą galima trumppam laikui (1—2 paroms). Mūsų sąlyje nuolat besivystantis mokslo siekia numatyti orą ilgam periodui — mėnesiui arba ištisam sezonui pirmyn. Irodyta, kad oro masių judėjimas yra tarpusavyje susijęs visame žemės rutulyje ir kartojasi pagal tam tikrus dėsnius.

Ar galima patiems, be oro žemėlapių, numatyti orą?

Liaudis amžių bėgyje sukaupė daugybę įvairių patabų, „ženklų“ apie orą. Kai kurie jų yra dalinai pagrįsti ir teisingi, kiti — niekuo nepagrįsti, susiję su įvairiausiais pietarais. Ko verti, pavyzdžiu, yra tokie posakiai: „Katė prausiasi prieš gerą orą“. „Jel iš ganyklos pirmoji gržta juoda karvė — bus lietus, o jei žala — geras oras“ ir pan.

Suprantama, kad tarp panašių „ženklų“ ir būsimo oro yra ryšio nėra, ir tokie „ženklai“ ntekada nepasitvirtina.

Kai kurie žmonės mano, jog mėnulio atmainos turi įtakos artimiausiam orui. Tikrovėje tokio ryšio nėra. Mes žinome, kad oro atmainos priklauso nuo to, kas darosi tik žemės atmosferoje. Mėnulis gi skreja aplink žemę, būdamas nuo jos už 385 tūkstančių kilometrų, t. y. toli už atmosferos ribų, ir todėl neturi jokios įtakos oro klimatu.

Tačiau yra ir tokų vietinių oro žymių, pagal kurias galima atspėti būsimą orą.

Norint atskirti teisingas

oro žymes, kurios yra susiūtinės sąlygos. Pavyzdžiu, reikia labai atidžiai ir nuolat stebeti orą ir, antra, suprasti, kiek yra oro žymų reikšmė, priežastį. Pavyzdžiu, posakis „jei po giedrios dienos, sau įtisim žemės rutulį“ — gali būti pagrįstas. Saulė leidžiasi vakuose, o iš ten ateina ciklonai, frontai. Todėl ištisinių debesų pasirodymas gali reikšti atslenkančią frontą, kuris aina blogą orą.

Giedram orui yra būdingas žymus atvėsimas naktį, gausi rasa, dūmų kiltimas tiesiai aukšlyn, švarus gelvas saulėlydis. Giedrą orą taip pat pranašauja vidudieni susidarrantieji, o vakare išykstantieji nedideli balti (kamuolnai) debesėliai. Visos šios žymės rodo, kad oro masė sausa ir stovi vietoje.

Jei saulėlydis yra ryškiat raudonas, arba apie saulę ar mėnulį susidaro vatnikai, reškia, ore yra daug vandens garų, todėl gali susidurti ir lietus.

Štandien tarybinis mokslo yra užsibrėžęs ne tik tiksliai numatyti orą, bet ir paveikti jį reikiama linkme. Pirmieji bandymai dirbtinai sukelti lietu, išskaidytį debesis pastrodė esą sėkmingi. Dar didesnius galimumus aktyviai paveikti orą sudarys atominės energijos panaudojimas šiam tiksliu. Apskaičiuota, kad, panaudojus didelius atominės energijos kiekius, būtų galima pakreipti oro masių judėjimą reikiama linkme ir sušildyti orą dideliam plothe.

V. ŠCEMELIOVAS
Vilniaus Valstybinio V. Kap. suko vardo universiteto dėstytojas

KRITIKA IR BIBLIOGRAFIJA

Nuolat mokytis iš pirmūnų patyrimo

Štai metalis respublikos Valstybinė politinės ir mokslinės literatūros leidykla išleido eilę brošiūrų, pasakojančių apie mūsų respublikos dalyvių Visasajunginėje žemės ūkyje parodoje pasiekimus.

Doc. J. Petraitis ir veterinarijos gydytojas V. Uglanskis apibendrino Priekulės rajono Stalino vardo kolukio galvijų fermos patyrimą*).

Priekulės rajono Stalino vardo kolukis pastžymė savo pastekimais gyvulininkystės išvystymo srityje. 1953—1954 ūkiniais metais kolukyje iš kiekvienos karvės primelžia po 2.809 kg pieno, kiekviename 100 ha naudmenų gauta po 29 tonas pieno ir po 34,5 centinero mėsos.

Kaip tai buvo pasiekta?

Iš klausimą atsako bro-

šiūroje pateiktoji medžiaga.

Kolukiečiai, kovodami už

gyvuliu skatčiaus padidintimą

produktyvumo pakėlimą,

visų pirmą rūpinasi grūdų

*) Doc. J. Petraitis, žemės ūkio mokslo kandidatas, V. Uglanskis, veterinarijos gydytojas. Stalino vardo kolukio galvijų ferma (Priekulės rajonas). Vilnius, 1955 m. 40 psl., kaina 0,50 rb.

ūkio išplėtimu. Pastaraisiais metais kolukyje pradėta daugiau auginti silosinių kultūrų bei pašarinį žolių. Tai įgalina sudaryti dar stipresnę pašarų bazę kolukio gyvuliams.

Kolukiečiai aktyviai dalyvauja gamyboje. Apie tai kalba tokie skaičiai: kiekvienas žemės ūkio artelės narys 1951 metais vidutiniškai išdirbo po 268 darbadienius, o 1954 metais — po 280.

Plėiantis ir stiprėjant visuomeniniam ukiui kyla ir kolukiečių gerovė. Praėjusiais metais kiekvienas kolukietis už darbadienius vidutiniškai gavo pinigais po 1.976 rublius, po 700 kg grūdų, 840 kg šteno ir gyvuliams reikalingą kiekį šaudų. Vien Bratinskų ūkė (3 darbingi žmonės) 1954 metais išdirbo 1.474 darbadienius ir už tai gavo 9.875 rublius pinigais, 3.687 kg grūdų, 4.422 kg šieno, pakankamat šaudų.

Per ketverius metus kolukio galvijų skaičius padidėjo 53 procentais. 1952—1954 metų laikotarpyje karvių pie-

ninumas kasmet didėjo 14,14 procento. Dauguma lat-

KULTURINĖ KRONIKA

Turistinis žygis

ALTAJAUS KALNU AUTONOMINĖ SRITIS. Graži Kalnu Altajanus gamta kasmet pritraukia daug tūkstančių turistų. Kombinuoti maršrutu jau praejo 30 grupių. Nuo Bijsko miesto iki turistų bazės Čemale turistai 200 km važiuoja automobiliu. Iš ten per Eleemonarą (rajono centrą) iki turistų bazės Artyboše prie Telecho ežero — 160 km pėsčiomis. Po to dvi paros valtimis Telecho ežeru. Atgalinių maršrutų iki Bijsko turistai plaukia valtimis Bijos upė. Visas maršrutas užima 21 dieną. Nuotraukoje: turistų studenčių grupė ant Katunės upės kranto.

V. Nikolajev (TASS) nuotrauka.

Paminklo A. S. Puškinui iškilmingas atidengimas Vilniuje

Nesenai Vilniuje, vešliai niuje yra didžios tautų draugystės išraiška.

Perkėpama Juostelė, latkanti uždangala, ir susirinkę pamalo pažystamas Puškino bruožus, atvaizduotus bronziname biuste. Šis biustas stovi ant aukšto poliruoto postamento, iškalto iš didžiulio ritulio — vieno tų padavimuose apdainuotų akmenų milžiną, kurie sutinkami Lietuvos žemėje.

I improvizuotą tribūnų prie paminklo pakyla Tarybų Lietuvos liaudies poetas, Stalininės premijos laureatas T. Tilvytis. Šiltai, nuoširdžiai skambia jo kalba.

Mitinge kalba pasakė Lietuvos TSR kultūros ministras J. Smilgevičius.

Mitingas pasibaigė. Prie paminklo prieināti lietuvišķi tautiniekiem drabužais apstrenčus merginos ir padeda prie postamento gyvų gėlių puokštēs.

Vis daugiau ir daugiau gėlių padedama prie didžiojo poetė paminklo, išauga ištisas ryskių žiedų kalnas, kuriamie pasislepia paminklo padėdė.

Paminklo autorai-skulptorių Vyšniauskas ir architektas Nasvytis. (ELTA).

TRUMPALI

Prie gražaus Metelių ežero susirinko apie 400 kolukiečių iš Simno, Lazdijų ir Alytaus rajonų į draugystės koncertą, kurį surengė Alytaus rajono kultūros namų agitmeninė brigada.

Štandien Rokiškio miesto darbo žmonės gali atsilankti į moto kroso varžybas raižytoje vietovėje. Staras ir finišas netoli kultūros namų. Pradžia 12 val.

Tuo pačiu laiku įvyks dviračių ir tolimų nuotolių bėgimo varžybos.

Redaktorius A. STAŠYS

E K R A N A S
SAULUTĖ — „Rugsėjo didvyriaus“ — 23—25 d. d.
JUODUPĖS KINOTEATRAS — „Nasredinas Bucharoje“ — 24—25 d. d.